

A TENGERPART

NAPILAP.

IV évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1907. november 7.

250. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.
TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A béke ára?

A *Casino Patriottico*-ból hónapokkal ezelőtt kilépett hatvan-hetven tag, gróf Nákó Sándor kormányzóval az élén. Ezt a nemes botrányt mindenki ismerheti. Gróf Nákó Sándor kormányzó jó izlése nem tűrte, hogy egy gyékényen áruljon egy olyan emberrel, akinek a becsületére polgári és katonatiszti pecsétek hullottak; akinek uri mivoltát már néhány *egyoldalú* jegyzőkönyv régen illuzoriussá tette. Ezt az embert pedig a város országgyűlési képviselőjében méltóztassanak meglesni. Nevét a szennyos botrányok tették ismeretessé; karrierjét a magyar államiság és a nemzetelleni vérháborító agítálásai és merényletei alkották meg; lételének biztosító talaja pedig jelenleg a kétszínűsködés. Ez a Jánus arcú lélek *főfelé* hajlongó, loyális magyar barát, sőt magyar ember is, amennyiben ezt az érdekei megkövetelik; *lefelé* pedig mindenkor a legádázabb ellenségünk gyanánt árulja el érzülete igazabb alapszínét. De ez még csak *politika* volna! Politikából pedig, némi tág lelkiismerettel és még bővebb becsületérzessel sokat megengedhet magának az ember. De vannak a becsületnek nem politikai kérdései, hanem magán-ügyei is, amiben aztán vagy tiszta az ember, vagy nem tiszta.

A város képviselője sokszor neki gyűrekeztett annak, hogy tisztára mossa magát a közélet porondján. De ez a szerecsen-mosdatás nem sikerült. Ennek a következménye lett aztán az, hogy a dr. Tóth-féle afférben katonatisztek jelentették ki róla lovagias ügyekre nézve: — *gaenzlich untauglich!* A kormányzó pedig, aki szintén katonatiszt, szintén ezen a nézeten volt, amikor ezekből levonva a konzekvenciákat, a faképnél hagyta a *Casino Patriottico*-t, jobban mondva, a „könnyűnek találtatott” országgyűlési képviselő urat.

Ma pedig erről veszünk tudomást, hogy a kormányzó visszalép a csufol odahagyott *Casino*-ba. Azt kérdeztük e cikk homlokán, vajjon ez szinte a béke ára? Nos, ennél nagyobb árat magyar főur nem adhatott volna hitvány békéért, amelyben olyan a *másik* békekötő, mint a fönt vázolt képviselő ur. A *Casino Patriottico* ellen nekünk, leszámítva róla ezt az urat, semmi kifogásunk nincsen. Ez is elég kifogás ugyan, amit hónapokkal ezelőtt a kormányzó ur is annak minősített, aki, mint a kemény Kont vitéz állott, nem is a harminc, hanem a hetven kilépő tag élén. Annyian voltak, hogy bátran alakíthattak volna egy új klubot, talán a *disszidensek* nevében. A kormányzó urnak azonban más a véleménye a dologról. Ő máshogy vélekedik még a saját, kimondott ítéletéről is. Az ő megbélyegző nyilatkozata és tette nem örökös sulyu. A kimondott szava csupán a röpke pillanat és a másik pillanat már új szavakat, új véleményeket és még újabb meggyőződéseket teremt benne. Mindenesetre, szerencsés természet, nem minden magyar mágnásnak van ilyen damaszuszi penge módjára hajlogatható önérzete.

A hetven kilépett tag bizonyára nem fogja a kormányzót követni az ő szerencsétlen lépésében. Ez hetven sulyos ítélet reá nézve. Hát azok a *katonatisztek*, akik a kormányzóval egyidejűleg léptek ki a *Casino Patriottico*-ból, vajjon vissza fognak-e ülni a mellé a tál mellé, amelybe, bocsánat a túl őszinte szóért, testületileg beleköptek? Szent meggyőződéssel állítjuk, hogy nem. Ha pedig a kormányzó ur megkérdezné a tisztektől, közvetlenül is hallhatná tőlük s a mi véleményünk semmivel sem bizonyulna sulyosabbnak, mint a katonatisztek véleménye!

Ha minden vagyonát a béke oltárára helyezné a kormányzó ur, nem vesztené annyit, mint azzal, hogy a becsületbeli okokból odahagyott *Casino Patriottico*-ba visszasompolyog. Vajjon *katonazenével* fog-e ez a példátlan *Canossa-járás* végbemenni? . . .

Séta a város körül.

A drágaság. — A fogyasztási adó. — Ebből él a város. — Szabályozási tervzet. — Miképpen szabályoznak Fiumében.

Hogy családos embernek lenni Fiumében nem a legideálisabb dolog, azt már rég sejtettem.

Most azonban konkrét adatokat szereztem erről. Egy öreg családapa, akinek kicsi a jövedelme, de annál nagyobb a családja, bocsátkozott velem ez ügyben polémiába. Sakárcsak valami politikus parlamenti beszédében, úgy argumentált előttem ez a szerencsétlen családapa, aki, ha nem csalódom, egész Fiume véleményét és hangulatát tolmácsolta előttem.

— Meg kell szokni ebből a városból a rémséges drágaság elől. Kezdette érveléseit.

— ?

— Sehol a világon nincsenek olyan állapotok mint Fiumében — folytatta. A város nem törődik semmivel. Egyre csak politizál, renitenskedik, tiltakozik, ahelyett, hogy a megélhetést igyekeznék megkönnyíteni. Nem találomra, vaktában beszélek. Bizonyosan tudni fogja, hogy a szörnyű drágaságot még csak fokozza a városi zsebpolitika. Tessék csak elképzelni, micsoda állapot például az, hogy a fumei hal Triestben és Velencében olcsóbb, mint Fiumében. Azután meg a zsír is drágább, mint bárhol az országban. A város olyan magas fogyasztási adóval terheli ezt a nélkülöz-

hetetlen élelmi cikket, hogy nem talál rá példát nemcsak Magyarországon, de a világ egy városán sem. A többi élelmi cikk, így a hús, a zöldségek, a cukor, a liszt, a kenyér stb. szintén drágább. Tudj isten miért. Fiumében a kereskedők mindig csak emelik az árakat. De azok leszállítása nem jut az eszükbe. A fogyasztási adókkal pedig egyszerűen botrányosan állunk. A város ebből él, ami bőrünkön. E mellett azután nincs meg még az a kedvezményünk sem, hogy a kikötővárosokban rendszeren olcsóbban kapható cikkekhez méltányos áron jussunk.

— Ez mind semmi, — szakítottam félbe a kesergő családapát. Hát a ruházat és a fényűzési cikkek talán olcsóbbak.

— Oh dehogy. Itt is megfizetünk mindent az értékén felül. Sőt a lakásunkért, azért a szűk, hitvány háromszobás lakásért is többet fizetünk, mint bárhol, eltekintve attól, hogy olyan nehezen jutunk hozzájuk, hogy kész boldogság, ha nagynehezen lakáshoz jutunk.

A családapa ezután részletesen elősorolta, hogy ezerkétszáz forintos fizetéséből miképpen költ ezeröttszáz forintot. Nem ismétlem a panaszos szavait, csak számokban sorolom elő mindazt, amire szüksége van.

Ime a budgetje:

Lakás egy hónapra 70 korona.

Feleségem ruhái átlag hónaponként 60 k.

Az én ruházatom 40 korona.

Cipő az egész családnak 30 korona.

Ruházat a gyermekeknek 10 kor.

— Már ezek a tételek fölülhaladják a havi fizetésemet. Most még hol marad az élelmezés, ami legalább 100 koronát emészt föl, eltekintve attól, hogy eselést nem tarhatunk.

A szomorú panaszra csak a Szilágyi Dezső szavait ismétlem — kissé elferdítve.

— Bizony uram, Fiumében, ha az ember meg sem házasodik, úgy él, mint a kutya s miután még a temetkezés is drágább, nem hal meg úgy, mint egy ur.

A városi szabályozási tervzetet végre jóváhagyták a minisztériumban. Tehát szabad a városrendezés, amely eddig csak lassu lépésekben haladhatott előre. Most azonban az a kérdés merül föl, vajjon nem-e fognak Fiumében a jövőben is úgy rendezni, amint azt eddig tették. Kétséges dolog, Fiumében eddig csigalassúsággal végezték a közmunkákat. A vízvezetéket közel egy fél esztendeje szabályozták. A csatornázással még mindig nem készültek el. Az új városi köruton is több mint egy esztendeje dolgoznak és még mindig nem bontakozik ki a munkának az eredménye. A lassúság és tehetetlenség jellemzi ezt a várost a fejlődés tekintetében is. Hiányoznak a régi munkálkodók, akik elég rövid idő alatt alkották meg az új Fiumét, amely elnyelte a piszkos, egészségtelen viskókat. Az óváros ma is rendezetlen *gomilla* s nem segít rajta az új szabályozási tervzet sem. Ezt a városrészt el kellene pusztítani s helyébe új városrészt emelni. A dolog kivitele nem olyan bonyolult, mint a minőnek látszik. Az egész óváros már a városi takarékpénztár kezében van, tehát könnyű volna ezt szabályozni. De ehhez nem tehetetlen kezek, hanem agilis, lelkes emberek kellene, aminek ma nincsenek Fiume munkatársában.

Dongó.

A Casino Patriottico botránya ujra kezdődik.

A kormányzó elfeledte a multat. Megint belépet a Caszinóba.

A Casino megbocsátott neki.

A fiumei közönség bizonyára élénken emlékszik még arra a kínos botrányra, amelyet Fiume város képviselője idézett elő egy ostoba kijelentésével. Nem akarunk ezuttal kritikát gyakorolni az akkori eseményekre. Átadjuk a szót a kormányzó akkori szócsövének, a „Fiumei Napló“-nak most, amikor azt jelentik nekünk, hogy visszalépett a Caszinó tagjai sorába. A kormányzó imigir a „Fiumei Napló“ április 23-iki számában.

„A Casino Patriotticoiban, ahol évek óta békés egyvetérsben éltek egymással a tagok, kiütött a háborúság, amely, ha nem is vonja maga után az egyesület feloszlását, minden esetre nagy bomlást fog előidézni.

A háborúságot Fiume országgyűlési képviselője idézte elő, egy megjegyzésével, amelyet a Casino Patriottico legutóbb tartott tea-szúrján tett két előkelő állású kaszinótag Cosulich Antal és Sablich Ante jelenlétében.

A képviselő ezen az emlékezetes délutánon azt mondta, hogy nem tudja, miért tűrik meg a caszinóban a horvátokat, legjobb volna őket innen kidobni.

Sablich Ante és Cosulich nem titkolták el a képviselő eme kijelentését, hanem közölték a kijelentést a többi horvát tagokkal. A horvát kaszinótagok erre ülésre jöttek össze és elhatározták, hogy miután Zanella Rikárdót nem tartják alkalmasnak elégtétel adására, számos elintézetlen ügye lévén, közvetlenül az igazgatósághoz fordulnak, tudomására adják az esetet és elégteltet kérik.

A Casino igazgatósága a huszonhárom horvát tag beadványára azt a választ adta, hogy Zanella saját kijelentése szerint és tanuk állítása szerint — a sértő kifejezéseket a horvátokkal szemben nem használta. A huszonhárom horvát kaszinótag erre bejelentette kilépését. Cosulich Ante és Sablich Ante pedig meghayudoltatásuk miatti provokáltatták a caszinó elnökségét Minach János és Dall'Assta Szaniszló dr. személyében. Minach János eltolgalságára hivatkozva 24 órai halasztást kért Dall'Assta pedig hivatkozva előrehaladott korára, nem tartotta kötelességének a lovagias elégtételadást, de levonta a konzekvenciákat és lemondott alelnöki tisztségéről. Erre a két sértett fél a caszinó igazgatóját, Bellen András dr. alpolgármestert provokálta.

Bellen dr. Blasich Mario dr. városi főorvost és Barcich Gyula drt nevezte meg segédeül. Sablich Ante segédei Jardas M. G. és Friedrich A. dr., Cosulich Ante segédei pedig Orsics Levin gróf és Mattiassi F. voltak.

Bellen dr. az elégteltet megtagadta. És ezzel a két lovagias ügy elítélést nyert.

A „Fiumei Napló“ azután így végzi ezt az első közleményét:

„A hangulatból ítélve még tömeges kilépésre van kilátás. Mint értesülünk, a tisztek is ki akarnak lépni a Casino Patriotticoból. Az igazgatóság tagjai sorából Burgstaler Aurél is kilépett.“

Ugyancsak a „Fiumei Napló“ április 23-iki száma közlésezi azokat a jegyzőkönyveket, amelyekben Bellen András drt, aki nem volt hajlandó lovagias elégteltet adni, mint Fiume városának alpolgármesterét gyáva fickónak nyilvánítják. Ime például Sablich Antal rövid nyilatkozata szó szerint:

Signori

M. G. Jardas ed

A. Dr. Friedrich de Adelsfeld

Fiume.

Carissimi amici!

Ho ricevuto la Vostra lettera, concernente mia sfida all' avvocato Dr. A. Bellen; Vi ringrazio per la tatica e Vi domando scusa di aver Vi importunato con lo sfidare un vigliacco.

Vostro aff.

Antonio Sablich.

A következő, április 24-iki számában a kormányzó szócsöve, a „Fiumei Napló“ folytatta közleményét s itt már maga is azt a címet találja helyénvalónak:

Casino botrány.

S az esetről így ír:

„A Casino Patriottico bomlását most már nem akadályozhatja meg semmi sem. Eddig még csak huszonhárom tet a kilépett tagok száma. A tegnapi és mai események hatása alatt azonban újabb tömeges kilépés fordult elő. Pancera István táblai bíró ülésre hívta össze a caszinó tagokat, hogy követendő maguktartását megbeszéljék. Az értekezleten azt a határozatot hozták, hogy harmincketten kilépnek a caszinóból, mert az utóbbi napokban történt eseményeket nem helyeslik. Már az ülésen hallatszotti a hír, hogy a kilépéshez esatlakozni fognak az összes fiumei tisztek. A hír csakugyan valónak bizonyult. Április 23-án délelőtt 10 órakor a caszinó tiszt tagjai bejelentették kilépésüket. A harminckét kilépett caszinótag névsora: Ivanossich Henrik, Cosulich Lajos, Cosulich Béla, Cosulich Henrik, Eger Jenő, Hoffeld Pál, Lampi Béla, Hartman József, Scublich Rafael, Leitner Károly, Adelsfeld Frigyes dr., Frankovich Imre, Frankovich Ivan, Zsalusky Emil gróf, Jardas Mátyás, Meynier Károly lovag, Kóporosy Tivadar, Mattiassi Lajos, Struppi Viktor, Mally Ferenc dr., Randics János dr., Marsik András dr., Manastierotti A. dr., Mizzan A. dr., Pancera István, Ritter István, Valencich Ferenc, id. Vio Antal dr., Sablich Madeszt, Seemann Antal dr., Smidt János és Kremesck L. Tóth Elemer dr. kilépése pedig mindezeket megelőzte. A tisztekkel együtt a kilépettek száma több mint hetven volt.“

Akkoriban már nagyon kiélesedett a viszony a kormányzó és az autonómpárt között. A kormányzónak egyetlen törekvése az volt, hogy Zanellát az alkotmányperiből kigolyozzák. Ebből a célból személyesen felutazott Budapestre, ahol a miniszterelnök előtt szembesítette a magát a város képviselőjével. Ez a szembesítés a képviselő rovására ment s állítólag szóváltás is támadt közöttük. A miniszterelnök ekkor kijelentette, hogy ha a képviselőnek valami dolga van Fiumét illetőleg, csak is a kormányzóhoz utasítja, mert ő nem hajlandó vele ilyen ügyekben tárgyalni.

A hetven kilépett példáját követte ezután Nákó Sándor gróf. Táviratot intézett április 30-án a Casino Patriottico igazgatóságához, amelyben bejelentette kilépését. A távirat szó szerint így szölt:

Direzione Casino Patriottico
Fiume.

Dopo un' assenza di alcuni giorni, ritornato a Fiume, fu rilevato che fra i soci del Casino Patriottico sono avvenuti tali dissidi che mettono a repentaglio quella cordialità che finora esisteva fra gli stessi.

Siccome è piu in riguardo alla mia carica non posso né voglio essere coinvolto in tali dissidii, ho l'onore di partecipare a codesta spett. Direzione che con la giornata d'oggi sorto dal Casini Patriottico.

Con perfetta stima

CONTE NAKÓ.

(Magyarul: Néhány napi távollétem után visszatérve Fiuméba azt tapasztaltam, hogy a

Casino Patriottico tagjai között olyan egyenetlenkedések támadtak, amely a tagok között eddig fennállott barátságos viszonyt veszélyeztetik. Miután különösen állásomnál fogva nem engedhetem meg, de nem is akarom, hogy az ilyen egyenetlenkedésekbe belesodortassam, tisztelettel értesitem a Tekintetes Igazgatóságot, hogy a mai napon kiléptem a Casino Patriotticoból. Teljes tisztelettel Nákó Sándor gróf).

Ebből a táviratból mindenki azt veszi ki, hogy a kormányzót politikai okok készítették a kilépésre. Pedig ez nem felel meg a valóságnak. A kormányzó a körülmények kényszerítő hatása alatt tette ezt a lépést. Nákó Sándor gróf ugyanis nemcsak kormányzó, hanem tartalékos tiszt is s így a tisztek kilépése után kénytelen volt kilépni egy olyan egyesületből, amelyben egy diszkvalifikált ember is helyet foglal.

Most pedig néhány hónap multával kezdet fogott a kormányzó azzal az emberrel, aki miatt kilépett az egyesületből, aki az ellene hirdetett „autonóm háborúnak“ intézője volt. A kormányzó elfeledte a multat s kezdet fogott azokkal, akiknek nem ő, hanem akik neki bocsátottak meg azért a politikájáért, amelyet talán csak pillanatnyi fölbuzdulásában akart a corpus separatum földjén követni.

Az esettel foglalkozik lapunk mai vezércikke is.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület e hó 8-án, pénteken délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart, amelynek napirendje a következő: Nyilvános ülés: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Javaslát a rendőrség reformálása ügyében. Négy teleknek a város részéről való megvásárlása. Javaslát az autómobilok és motorkerékpárok megrendszabályozására. Javaslát a városi közhivatalok záróórának megállapítása dolgában. A Szent Vid és Madeszt templom intézőségének javaslata több hitelkérdésben. Templomok és kápolnák mult évi zárószámadatai. A drenovai templomi vezetőség lemondása és újnak a megválasztása. Kisebb adminisztratív ügyek.

— **Supító lapját kitalították.** Zágrábból jelentik, hogy a boszniai országos kormány megvonta a postai szállítást Supilónak Fiumében megjelenő „Riecki Novi List“ című lapjától. Azelőtt „Novi List“ volt a lap címe, de mert azt néhány hónappal ezelőtt kitalították Bosznábból, megváltoztatta a címet, hogy mint új lap kijátszsa a tilalmat.

— **A hajózási főfelügyelőség főnöke nyugdíjban.** Mint értesülünk, a kereskedelmi minisztériumban legközelebb több személyi változásra van kilátás. Így szó van róla, hogy Márk Károly miniszteri tanácsos, a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke nyugdíjba akar vonulni. Helyébe több jelöltet, emlegetnek, a kik között a legkomolyabb jelölt Tolnay Kornél, az Államvasutak jobbpárti üzletvezetőségének a főnöke. A többi személyi változásról még nem szivárogtak ki részletek.

— **A fiumei gyorsvonat katasztrófája.** Ma reggel megbizhatatlan, de megdöbbentő jelentések érkeztek a tegnap este 8 órakor Budapest felé indult gyorsvonat katasztrófájáról. A jelentések szerint a gyorsvonat Szeszete állomáson beleütközött egy tehervonatba s kilenc utas, köztük három vasuti alkalmazott meghalt, többen pedig megsebesültek. Az esetről a részletek hiányoznak. Lapunk szerkesztősége kérdést intézett Budapestre és Zágrábbba hogy mi igaz a hírből. Budapestben semmit sem tudtak az esetről. Zágrábbba az „Agramer Zeitung“ szerkesztőségéhez fordultunk, de onnan sem sikerült felvilágosítást szerezni. Nincsen kizárva, hogy az egész hír tévedésen alapszik. Az éjjel ugyanis történt a Máv. vonalán vasuti szerencsétlenség, amelyről távirati rovatunkban számolunk be. Nem lehetetlen, hogy ez adott okot a hír elterjedésére, amely szerint a fiumei gyorsvonatot érte a katasztrófa.

— **Hajók balesete.** A Magyar-horvát hajóstársaság „Hungaria“ gőzösét Fiuméből Dalmáciába menet baleset érte. Arbe szigete közelében a gépezet elromlott s a hajó mozdatlanul vesztegelt a tengeren. Szerencsére megjelent a Magyar-horvát hajóstársaság „Panonia“ gőzöse, amely a hajót segítségben ré-

szesítette. A gépezetet rendbe hozták s a hajó nagyobb késéssel, de minden baj nélkül folytathatta útját Zára felé. — A bóra következtében egy másik baleset érte az Adria hajóstársaság „Rákóczi” gőzcséjét. Az Ungaro-Croata „Dalmazia” gőzöse nekivágott a hajónak, amely a parthoz ütközött és kisebb sérüléseket szenvedett. A baleset színhelyén bizottság jelent meg, amely jegyzőkönyvet vett föl az esetről.

Hangverseny. A hangversenyegyesület e hó 8-án, pénteken este 8 és fél órakor a Corsia Deák szálló nagytermében hangversenyt ad, amelyen *Döring* Ernő tanár violoncellista, *Döring* Brauer Marianna zongoraművész és *Sippel* Margit énekesnő fognak közreműködni. A hangverseny műsora a következő: 1. Servais: Aria con variatione. Előadja *Döring* E. 2. Reichard: Wenn die Rosen, Stanze: Die Bekehrte, Nevin: Frühlingsmorgen. Éneklí *Sippel* M. kisasszony. 3. Lasson: Crescendo, S. Heller: Tarantilla. Játssza *Döring* Brauer M. asszony. 4. Gück: Ária De Swert: Spanyol tánc. Játssza *Döring* E. 5. Ottó: Az erdőben, Cseck: Kis rózsák. Loevre: A lépcső. Éneklí *Sippel* M. kisasszony. 6. Werdi-Liszt: „Rigoletto”, ábránd. Játssza *Döring*-Brauer M. asszony. 7. Popper: Magyar ábránd. Játssza *Döring* E.

Villari ünneplése. A firenzei egyetemen most ünnepezték Villari Pasquale történetírónak, volt közoktatásügyi miniszternek, aki néhány évvel ezelőtt Fiumében is megfordult, nyolcvanadik születése napját. Az ünnepeken a király képviselőjében a turini gróf vett részt, jelen volt a közoktatási kormány képviselője s a tudós világnak és a tanuló ifjuságnak számos tagja. Az ünnepi beszédet *Mantegazza* Paolo profeszor mondta. Az ünnepeket tudóst a király és az özvegy királyné is üdvözölték telegrammban.

Barca Jenő kitűnő zenekara, amely minden este a De la Ville kávéházban hangversenyez, egy kitűnő taggal szaporodott, aki gordonkán kíséri a zenekart, de esténként szőlőben is húzza a szobnól-szob magyar nőkat. A jeles cigányzenekar megérdemli a magyar közönség részéről a támogatást.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

Potocsnjakot kizárták a Házból.

Vasuti szerencsétlenség.

Nagy tűzveszedelem.

Puskin emléke velencében.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 6. A képviselőház mai ülésén *Rakovszky* István elnököl. Felolvassák az interpellációs könyvet, amelyben öt interpelláció van bejegyezve.

Ezután *Lengyel* Zoltán szólal fel. Elmondja, hogy még a múlt ülészakban indítványt nyújtott be az önálló nemzeti bank ügyében, amelyta házigdig nem tárgyalta. Kéri a Házat, hogy olvassák fel az indítványt.

Elnök kijelenti, hogy nem teljesítheti *Lengyel* Zoltán kérését, miután a házszabályok úgy intézkednek, hogy a múlt ülészakban beirt indítványokat újból kell az ülészak könyvébe bejegyezni. *Lengyel* tehát, ha tárgyalatni kívánja régi javaslatát, újból tartozik azt bejegyezni. A kérdés tehát legkorábban szombaton kerülhet napirendre.

Ezután áttérnek az indemnitás tárgyalására.

Petrovits István nemzetiségi képviselő az indemnitás ellen beszél. Tiltakozik az ellen, hogy a nemzetiségi hegemoniát el akarják nyomni. Polemizál *Bánffy* multkori beszédével. Az indemnitást nem fogadja el.

Tuskán Gergely horvát képviselő kezd beszélni. De ebben a pillanatban a karzaton megszólalt egy ember s cseket mondotta:

A — magyar nép nevében jövök, hogy

felszólítsam a horvát képviselőket, hogy ne folytassák itt nemzetrontó munkájukat.

Erre nagy zaj támadt.

Az elnök fölfüggesztette az ülést. Szünet alatt a karzati közbeszólót igazolták. Kiderült, hogy az illető *Mészáros* Károly budapesti ékszerész, aki már több ízben követett el ilyen parlamenti közbeszólásokat.

Szünet után *Tuskán* Gergely beszél az indemnitás ellen.

Vásuti szerencsétlenség.

BUDAPEST, nov. 6. A Filatori gát közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Hét kocsi összezuzódott. Több súlyos sebesülés történt. A vizsgálatot megindították.

Potocsnjakot kizárták a Házból.

BUDAPEST, nov. 6. A képviselőház mentelmi bizottsága ma tárgyalta *Potocsnjak* horvát képviselő ügyét, aki egyik beszédében az egész képviselőházat megsértette s nem mutatkozott hajlandónak azt megkövetni. A mentelmi bizottság *Potocsnjakot harminc napi kizárássra ítélte.*

Nagy tűzveszedelem.

ABRUDBANYA, nov. 6. A várostól két kilométernyire fekvő lövölde ismeretlen okból kigyulladt. A tűz nagy veszedelemmel fenyegette a várost, mert a közvetlen közelében van a katonai löporraktár. A kirendelt katonák és tűzoltók emberfeletti munkával eltávolították a löport a közelből s a katasztrófától megmentették a várost. A lövölde porrá égett.

Puskin emléke Velencében.

VELENCE, nov. 2. Egy angol társaság mozgalmat indított abból a célból, hogy az angol templom egyik ablakába díszes üvegtáblát helyezzenek Puskin emlékeztetőre. Puskin, — mint tudjuk — egyik legkiválóbb méltatója Velence építészeti elemeinek „Velence kövei” című híres művében. A mozgalomhoz nagy számmal csatlakoztak a velencei előkelő polgárok az összes velencei művészekkel együtt. A Puskin emlékek elhelyezése alkalmából emlékkünnepet fognak rendezni.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánygyárfőzsdében, Piazza Elisabetta. — *Capudi* Romuoldó likőrüzletében, Deák Corso. — *Devescovich* Giov. trafikban, Riva Szápáry. — *Barbis* Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Új erőt és új életkedvet

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer segítségével — a halaszkérjük figyelmébe vessz.

kölesönöz a SCOTT, mintha varázslat lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Tándor

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Egy háromszobás lakás

mellékkeliségekkel kerestetik gyermektelen lakók részére. Ajánlatok a kiadóhivatalba köretnek.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárúsítása cégünknek van fentartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket trieszti hazunkkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmérsékeltbb arakon ajánlani.

Selyem- és gyapju-szövetek.

Brünni szövetek divatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.

Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.

Igen szép kamarn szövetek, divatos színek 65 krajczártól 4 frt 50-ig.

Angol szövetujdonságok 78 krajczártól feljebb.

Szőnyegek és butorszövetek.

Szővetfüggönyök (pároneknt draperiával) 1 frt 10-től 36 frtig.

Legfinomabb axminster szalonszőnyegek 200x300 22 frt 50 kr.

Szmirnaszőnyeg - utánzatok 200+300 6 frt 90 kr.

Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterje 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 frt 50-ig.

Alkalmi vétel: Himzett plüss-asztalterítők 7 frt 50 kr.

Barchendek.

Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterje 25 krajczár.

Flanel-barchend blázoknak, elsőrendű minőség, sötét színek, 25 kr.

Gyapju flanel, gyöngvörű minták méterje 42 és 65 krajczár.

Ezenkívül legfinomabb csikos és kockás barchendek ruháknak, valamint barchend-pique.

Pamut és lenvászon.

Saját kezelésű chiffonok, tengeri ló védjeggyel, egy 10 méteres vég 2 frt.20, 2 frt.70 és feljebb.

Kávéskészlet (1 asztalterítő s 6 szalvéta) ajourszéllel 3 frt 40 kr.

Lepedővászon, dupla magasság, varrás nélkül 60, 75, 100 kr. s feljebb.

Ezer vég ingvászon tengeri ló védjeggyel, egy 23 méteres vég frt 6.40.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyárakból fehéremű-vásznakat és asztali készleteket.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek 1 frt 35 kr. gyapjuból, méterje

Női- és férfi-fehéremű.

Egy nagy tétel chiffonnőing 1 frt.

Finom chiffon női alsószoknyák, gazdag himzéssel 1 frt 25 kr.

Menyasszonyi kelengyék jutányo áron készíttetnek ki.

Chiffon férfingek, jó minőség 1 frt 70 kr.

Fehér férfi-háló ngeklegfinomabb kretónból 1 70 kr.

Bendkívül választék csipkékben, himzésekbent, csipkoszövetekben és valamennyi di. záruban. Gyönyörű női blúz-ujdonságok, női konfekciók, kötények nők és gyermekeknek és a legválasztékosabb fehéreműk gyermekeknek.

Téli trikók.

Bolyhos trikot-inek férfiaknak drbja 75, 90 kr, 1 frt 30 és feljebb.

Bolyhos trikot-alsónadrágok férfiaknak darabja 85 kr., 1 frt és feljebb.

Férfi- és női trikot-alsóingek, kiváló jók 65, 75 kr. és feljebb.

Fekete és színes női harisnyák 35 krtól feljebb

Ezenkívül a legjobb minőségű tiszta gyapjutrikók, harisnyák, füzvédek, file d'Ecot cikkek s legfinomabb selyemtrikók.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI

TRIEZT, CORSO II. BÉCS, I. GON-CORSO 9. FIUME, CORSO II. ZAGABASSE 14.

Szabott árak! Szabott árak!

GRÜNFELD-féle
REGGELIZŐ-CSARNOK
ujjonnan megnyílt a vasuti állomással szemben.
Kitűnő hűvös ételök, finom asztali és csemege borok.
Pontos és tiszta kiszolgálás. Olcsó árak.

A Kőbányai Polgári Sörfőző r. t. palacksöreinek
eladása és házhoz szállítása.
Naponta friss sörcsapolás hordóból (szénsavnyomás nélkül).
Számos látogatást kér
GRÜNFELD fióküzlete.

Uj vaskereskedés.

Magyar cég. Nagy választék

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy a Rauschel-féle divatárúüzlet eddigi helyiségeiben
(VIA DEL POZZO 2.)
vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkekben nagyszabású új üzletet nyitottunk.
Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsű vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíteni.
A n. é. közönség szíves támogatását kéri
mély tisztelettel **WELLMANN TESTVÉREK.**

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának
(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

IRODA: ÜRMÉNYI-TÉR 6. — JÉGGYÁR: CANALE-UTCA, Steinmann-ház. — TELEFON SZÁM 226

GYÓGYHATÁSÚ DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládáiban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. ▶◀ Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÓ HEIYEK:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetség) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

MINDENKOR FRISS CSAPOLÁS:

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: SCALA FERDINÁND; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: RUPNIK EMIL, Ürményi-tér 6.

Csak rövid időre!

Keleti, török és perzsa
szőnyegek
raktára.

FIUME, Via Municipio 1. sz.

Figli di Haggi Giorgio Aidinyan
szőnyegcég.

Központi raktár: TRIESZT, Via
Cassa di Risparmio 6. sz.

VELENCE
CAVALLETTO
SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

CRNKOVIĆ
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 peccnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan
alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CROKOVIĆ JÓZSEF.

Háziasszonyok figyelmébe!

A mai naptól fogva nálam
kövér kóser libák
a legolcsóbb árakon kaphatók.

Szíves előjegyzéseket kér

DRAGONER J.
Piazza Mercato Coperto.

Pension Jeanette
LOVRANA.

Elsőrangú ház a móló közvetlen
közelében, nagy árnyas kerttel, mely
a tengerpartig terjed.

Galkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Kérsékelte árak. Kitűnő konyha.
Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

!! FIGYELEM !!
Az őszi időnyre
Amerikai cipők

Jótállás mellett a legnagyobb választékban kaphatók
kizárólag

GEORGIJEVIĆ S.

első és legnagyobb cipőüzletében

Fiume, Corso.

A
„De la Ville“
kávéházban
ma és minden este
BARCA JENŐ
kaposvári jeles cigány zenekara
hangversenyez.

Dedakin László

Első fiumei magyar borbély és
fodrász terme az Adria palotában.
különbejárattal női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást minden-
nemű divatos fésülést és hajmunkát, ma-
nikur és pedicure munkát az üzletben
és házhoz járva jutános áron.

Előfizetőknek havi 50 korona jó magyar
konyha Via Pomerio 6.

földsz. (a Magyar Kör épületében). Az étel
házhoz is hordatik. — Ugyanott egy szépen
butorozott különbejárattal szoba azonnal kiadó.